

Sygn. akt III AUa 701/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SSA Bożena Grubba SSO del. Joanna Siupka-Mróż (spr.)
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kręska

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2015 r. w Gdańsku

sprawy W. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 lutego 2015 r., sygn. akt IV U 934/14

1. oddała apelację;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz W. O. kwotę 120,00 (sto dwadzieścia 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

SSA Bożena Grubba SSA Grażyna Czyżak SSO del. Joanna Siupka-Mróż

Sygn.akt III AUa 701/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 listopada 2014 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił W. O. prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że ubezpieczony nie spełnił przesłanek do nabycia świadczenia wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albowiem na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, ale nie udowodnił wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach. Nadto wskazano, że na podstawie złożonych przez ubezpieczonego dokumentów organ uznał jako udowodniony okres 1 roku 8 m-cy i 5 dni pracy w szczególnych

warunkach. Zakład nie uwzględnił natomiast ubezpieczonemu zatrudnienia w Zakładach (...) we W., albowiem przedłożone dokumenty budzą istotne wątpliwości co do rodzaju faktycznie zajmowanego stanowiska.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył ubezpieczony, który wyjaśnił, że rozbieżności w świadectwach pracy co do faktycznie zajmowanego przezeń stanowiska wynikają stąd, że ani pracownicy sporządzający te dokumenty jak i on sam nie przykładali wagi do samego nazewnictwa. Ubezpieczony na potwierdzenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków, wywodząc, że zakłady, w których takie prace wykonywał już nie istnieją.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. podtrzymał całkowicie zaskarżoną decyzję i wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu zajętego stanowiska organ rentowy powołując się na treść art. 184 w ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazał, iż wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania prawa do emerytury, albowiem nie udowodnił wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych. Pozwany uwzględnił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999r. łącznie 1 rok 8 m-cy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zaliczając do niego zatrudnienie w okresie od 18.09.1995r. do 23.05.1997r. w (...) SA w R.. Pozwany odmówił uwzględnienia do okresu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach (...) we W. w okresie od 1 marca 1979r. do 30 listopada 1987r. na stanowisku spawacza, gdyż z przedstawionego dokumentu wynika, że ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku ślusarz-spawacz. Nadto nie uwzględniono jako pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze zatrudnienia w okresie od 1 grudnia 1987r. do 4 czerwca 1995r. w Przedsiębiorstwie (...) we W. albowiem w dokumencie, podobnie jak w pierwszym wypadku, wskazano, że ubezpieczony wykonywał prace ślusarskie i spawalnicze na stanowisku ślusarz-spawacz.

Powołując się na powyższe okoliczności organ rentowy uznał wydaną decyzję za w pełni zasadną.

Wyrokiem z dnia 06 lutego 2015 roku Sąd Okręgowy we Włocławku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał W. O. emeryturę od dnia 16 października 2014 roku i ustalił, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Uzasadniając swoje stanowisko Sąd wskazał, iż W. O. , urodzony (...), w dniu 16 października 2014r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z wnioskiem o przyznanie emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Decyzją z dnia 6 listopada 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że ubezpieczony udowodnił ogólny staż ubezpieczeniowy na dzień 1.01.2009r. ale nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. W okresie od 3.11.1975r. do 30.11.1987r. W. O. zatrudniony był w Zakładach (...) we W.. Początkowo zatrudniony był na stanowisku ślusarza. Następnie po uzyskaniu uprawnień spawacza, począwszy od 1.03.1979r. do 30.11.1987r., (8 lat 8 m-cy i 29 dni) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektryczno-gazowym na stanowisku spawacza. Od 1.12.1987r. do 4.06.1995r. W. O. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W.. W ramach tego zatrudnienia pracował na budowie zagranicznej w RFN w okresie od 8.09.1990 do 8.09.1992r. W tym czasie wykonywał prace spawacza (7 lat 6 m-cy i 3 dni).

Sąd ustalił, że w czasie zatrudnienia w Zakładach (...) we W., po uzyskaniu uprawnień spawacza, od 1 marca 1979 r. ubezpieczony wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym. Podobnie ustalono, iż w zakładzie (...) (łącznie z okresem pracy na budowie zagranicznej) ubezpieczony również wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym. Podwójne nazewnictwo stosowane przez byłych (obecnie już nieistniejących) pracodawców wynikało stąd, by zabezpieczyć ewentualną możliwość wykonywania w razie takiej potrzeby prac przygotowawczych do spawania. Zarówno jednak ubezpieczony jak i świadkowie zeznali spójnie, że wykonywał on tylko prace spawacza, zaś ślusarze wykonywali czynności ślusarskie oraz przygotowawcze do spawania. Zdaniem Sądu jednak nawet jeśli było tak, że ubezpieczony wykonywał prace ślusarskie mające na celu przygotowanie konstrukcji do spawania, to

były one integralną częścią jego pracy na stanowisku spawacza i związane były z powierzonymi mu obowiązkami pracowniczymi. Zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa równoczesne i incydentalne wykonywanie przez spawacza niektórych prac ślusarskich w tym samym szkodliwym środowisku pracy i to na wyraźne polecenie przełożonych nie wyklucza zaliczenia tego zatrudnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym (tak: Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 19.12.2013r. w sprawie III AUa 563/13; podobnie: Sąd Najwyższy w wyroku z 27.11.2013r., II UK 166/13; wyrok SN z 15.12.2011r. II UK 106/11; wyrok SN z 22.04.2009r. III UK 333/08).

W tych okolicznościach faktycznych odwołanie ubezpieczonego zasługuje zatem, zdaniem Sądu, na uwzględnienie albowiem zgromadzony materiał dowodowy wskazuje na to, że do dnia 1.01.1999r. wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w szczególnych warunkach tj. prace spawacza przy spawaniu i wycinaniu wymienione w wykazie A dział XIV poz. 12 oraz w zarządzeniu nr 7 Ministra przemysłu Chemicznego i Lekkiego z 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego wykazie A dział XIV poz. 12 pkt 1 w okresie co najmniej 15 lat. Trzeba zaznaczyć wyraźnie, że tylko praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach pracy wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w zarządzeniach resortowych (tu odpowiednio w wykazie - załączniku do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego) stanowi pracę w warunkach szczególnych uprawniającą do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Należy zarazem dodać, że według utrwalonego stanowiska judykatury nie jest istotne nazewnictwo stanowiska pracy stosowane przez pracodawcę czy uwidocznione w angażach pracownika, ale rodzaj faktycznie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 10.04.2014r. II UK 395/13; z 4.04.2014r. II UK 413/13; z 8.06.2011r. I UK 393/10; z 19.05.2011r. III UK 174/10; z 1.06.2010r. II UK 21/10; wyroki Sądów Apelacyjnych: w Szczecinie z 27.05.2014r. III AUa 934/13; w Gdańsku z 21.11.2013r. III AUa 373/13; w Białymstoku z 5.12.2013r. III AUa 657/13; w Rzeszowie z 10.01.2013r. III AUa 1003/12; w Poznaniu z 28.12.2012r. III AUa 1192/12). Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako ustawa emerytalna) dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1 (czyli uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym), za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Zgodnie z brzmieniem art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 stycznia 1999r. osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

wymaganym w przepisach dotychczasowych w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na

podstawie przepisów dotychczasowych, tj. przepisów cyt. wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Przepis § 3 powołanego rozporządzenia stanowi, że za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia, a według § 4 ust.1 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne oraz regulacje prawne Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego było zasadne w związku z czym należało je uwzględnić.

Sąd zważył, że W. O. urodził się (...) a więc w chwili złożenia wniosku o świadczenie miał ukończone 60 lat życia. Ubezpieczony nie przystąpił do OFE i na dzień 1.01.1999r. w sposób bezsporny udowodnił wymagany okres 25 lat składkowych i nieskładkowy. Jediną okolicznością, stojącą na przeszkodzie do przyznania mu świadczenia było legitymowanie się przezeń okresem co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W tym miejscu należy nadto wskazać, iż jakkolwiek zgodnie z § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia Rady Ministrów okresy pracy w szczególnych warunkach, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy, to jednak nie jest to jedyna droga do wykazania zatrudnienia w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Zgodnie bowiem z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. Zdaniem Sądu może to także nastąpić w przypadku kwestionowania przez organ rentowy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dokument ów jest bowiem jedynie dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 kpc i podlega, jak inne dokumenty tego rodzaju, ocenie jego wiarygodności, choć jednak, co nie bez znaczenia, płynie zeń domniemanie, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ust. 2 u.e.r.f.u.s. (tak m.in. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z 13.02.2014r., III AUa 1972/13 oraz Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 4.11.2008r. w sprawie III AUa 3113/08).

Pracownik zarazem nie może, zdaniem Sądu, ponosić ujemnych następstw błędów osób, do których obowiązków pracowniczych należało sporządzanie stosownych dokumentów w imieniu pracodawcy, tak jak ma to miejsce w niniejszym przypadku. Sąd ma tu na myśli świadectwo wydane ubezpieczonemu w dniu 13.06.1995r. za okres zatrudnienia w P. I., w którym wskazano, iż W. O. wykonywał prace ślusarskie i spawalnicze na stanowisku ślusarz-spawacz wymienionym w wykazie A dział XIV poz.12 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 19 z 6.08.1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Po pierwsze, w tym dokumencie powołano nieobowiązujące już w chwili wydania świadectwa zarządzenie nr 19 z dnia 6.08.1983r., a po drugie w rozporządzeniu RM z 7.02.1983r. (czyli akcie nadrzędnym dla zarządzenia) nie wymienia się prac ślusarskich jako wykonywanych w szczególnych warunkach.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, iż wydana w sprawie decyzja organu rentowego odmawiająca W. O. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym nie była słuszna i winna ulec zmianie. Z tych względów na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzeczono jak w pkt 1. sentencji wyroku.

Ponieważ kwestia legitymowania się przez ubezpieczonego wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach została ostatecznie wykazana dopiero na podstawie zeznań świadków i ubezpieczonego w toku postępowania przed

sądem, w myśl dyspozycji art. 118 ust. 1 a ustawy emerytalnej orzeczono w pkt 2 wyroku, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej decyzji niezbędnej do wydania decyzji.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany organ rentowy.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1440) poprzez przyznanie W. O. prawa do emerytury od 16.10.2014 r.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania Ze stanowiskiem sądu nie można się zgodzić.

Po pierwsze wskazania wymaga, że w świadectwie pracy wystawionym przez Zakłady (...) w 1999 r. podano, iż wnioskodawca pracował na stanowisku ślusarza-spawacza, natomiast w świadectwie prac w warunkach szczególnych wstawionym przez (...) podano, że wnioskodawca wykonywał prace ślusarskie, spawalnicze. Ponadto akta osobowe zgromadzone przez sąd z obu zakładów pracy również potwierdzają, iż w spornych okresach czasu wnioskodawca pracował jako ślusarz-spawacz a nie jako spawacz. (co przyznał również sam sąd w pisemnym uzasadnieniu wyroku).

Natomiast zeznania świadków nie mogą stanowić jedynej podstawy do uznania, że wnioskodawca pracował na stanowisku spawacza, zwłaszcza że w żaden sposób nie wyjaśniono rozbieżności między zeznaniami świadków, a danymi wynikającymi z akt osobowych. Świadkowie zeznali, że wnioskodawca pracował jako spawacz, zaś akta osobowe potwierdzają, że wnioskodawca pracował na stanowisku ślusarz-spawacz (podanie wnioskodawcy do pracy o przyjęcie na stanowisko ślusarza, angaże potwierdzające stanowisko ślusarz-spawacz. Brak w aktach osobowych dokumentów wystawionych przez zakład pracy w czasie zatrudnienia wnioskodawcy, potwierdzających prace na stanowisku spawacza). Ponadto wskazania wymaga, że wnioskodawca od 8.09.1990 r. do 8.09.1992 r. pracował za granicą, a świadkowie nie potwierdzili aby pracowali z nim na wyjeździe w tym okresie. Na koniec podkreślić trzeba, że w 1992, 1993, 1995 r. wnioskodawca kilkakrotnie przebywał na zasiłku chorobowym.

Jednocześnie poinformowania wymaga, że wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 16.10.2014 r., w tym czasie pozostawał w zatrudnieniu. W dniu 28.11.2014 r. rozwiązał stosunek pracy, zaś od 1.12.2014 r. pobierał zasiłek chorobowy.

Zdaniem organu ocena czy osoba wykonywała pracę w warunkach szczególnych winna być wolna od jakichkolwiek naiwności, zaś naprowadzane zeznania świadków muszą być oceniane w postępowaniu sądowym przy zastosowaniu reguły z art. 233 kpc ze szczególną ostrożnością. Należy mieć przy tym na względzie, że świadkami zwykle w tego rodzaju sprawach są dawni koledzy bądź współpracownicy. Naturalna jest więc niejednokrotnie wynikająca z czystej życzliwości koleżeńskiej skłonność świadków do przedstawienia wykonywanej pracy jako pracy w warunkach szczególnych (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22.09.2011 r., sygn. akt: III AUa 354/11).

Sąd przyznając wnioskodawcy emeryturę nie wyjaśnił rozbieżności między aktami osobowymi a zeznaniami świadków, a dał wiarygodność jedynie zeznaniom świadków. Natomiast zdaniem organu rentowego materiał dowody w postaci akt osobowych (wytwarzanych sukcesywnie w trakcie zatrudnienia wnioskodawcy) nie potwierdza, aby pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych jako spawacz. Zeznania świadków nie obaliły domniemań płynących z dokumentacji osobowej / por: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 24.04.2013 r., sygn.. akt: IIIAUa 1629/12). Natomiast praca na stanowisku ślusarza -spawacza nie stanowi pracy w warunkach szczególnych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do ustalenia, że wnioskodawca pracował 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu w warunkach szczególnych.

Działając w imieniu i na zlecenie odwołującego, jego pełnomocnik złożył odpowiedź na apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 6 lutego 2015 roku (sygn. akt: IW 934/14) i wniósł o:

1) oddalenie tejże apelacji,

2) zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje wg. norm przepisanych.

Dokonując analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można zgodzić się ze stanowiskiem ZUS jakoby Pan W. O. będąc zatrudnionym w Zakładach (...) we W. oraz w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą także we W., nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy w szczególnych warunkach. Wątpliwości ZUS w tym zakresie wzbudziła treść wystawionych przez w/w podmioty świadectw pracy, a także treść dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych odwołującego się.

1. W przypadku świadectwa pracy Pana O. dotyczącego zatrudnienia w Zakładach (...), jak wynika ze stanowiska ZUS, organ rentowy uznał iż odwołujący zatrudniony był na jednym stanowisku noszącym nazwę ślusarz-spawacz. Jednakże z treści świadectwa pracy z dnia 28.09.1999 wynika iż w całym okresie zatrudnienia w przedmiotowym zakładzie pracy, powód był zatrudniony na dwóch stanowiskach tj. ślusarza a następnie spawacza. Świadczy o tym redakcyjne umieszczenie stanowisk pracy odwołującego na tym świadectwie pracy, gdzie stanowiska te są umieszczone oddzielnie tzn. jedno pod drugim. Z rozmieszczenia nazewnictwa stanowisk pracy można domniemywać iż odwołujący w trakcie całego zatrudnienia w tym zakładzie, był zatrudniony na dwóch oddzielnych stanowiskach. Fakt ten potwierdza także świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wystawione przez pracodawcę, z którego wynika iż Pan O. był zatrudniony w Zakładach (...) od dnia 3.11.1975r do 30.11.1987r., a pracę spawacza wykonywał od dnia 1.03 1979r do 30.11.1987r. Z tego wynika iż we wcześniejszym okresie zatrudnienia tj. od dnia 3.11.1975 do 1.03.1979r., pracował w swoim wyuczonym zawodzie tj. jako ślusarz, a dopiero po zdaniu egzaminów i uzyskaniu kwalifikacji spawacza, rozpoczął pracę jako spawacz, co potwierdzają w/w dokumenty, zeznania świadków oraz złożona do akt sprawy książeczka spawacza.

2. Odnośnie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) zarówno świadectwo pracy z dnia 5.06.1995r. jaki i świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach określają stanowisko zatrudnienia powoda jako ślusarz — spawacz. Jak wyjaśnił Pan O. w odwołaniu z dnia 25.11.2014r., określenie jego stanowiska pracy w tych dokumentach w taki sposób, jest najprawdopodobniej wynikiem tego iż, starając się o przyjęcie do pracy, podawał jako zawód wyuczony - zawód ślusarza, a następnie był zatrudniany jako spawacz w związku z faktem nabycia w trakcie wcześniejszego zatrudnienia uprawnień spawalniczych. Domniemywać można iż zwykły brak staranności pracownika zajmującego się sprawami kadrowymi spowodował iż stanowisko Pana W. O., zostało określone przez połączenie nazwy zawodu wyuczonego z tym rzeczywiście wykonywanym. Generalnie zwrócić należy uwagę na okoliczność iż w tamtym okresie dokumenty związane z zatrudnieniem pracowników były tworzone w sposób niedbały i nie zawsze właściwie określały zajmowane przez pracowników stanowiska. Potwierdzeniem tego jest okoliczność iż, na posiedzeniu Sądu w dniu 6.02.2015r., został złożony do akt sprawy duplikat świadectwa pracy odwołującego, dotyczącego zatrudnienia w Zakładach (...) we W. (nagranie rozprawy z dnia 6.02.2015 od 00:02:09 do 00:06:30, świadectwa pracy wystawione przez Zakłady (...) we W. w aktach sprawy), w którym stanowisko pracy Pana W. O. zostało określone jako ślusarz — spawacz, sugerując iż było to jedno stanowisko pracy. W aktach sprawy znajduje się także świadectwo pracy wystawione przez Zakłady (...) we W. w którym stanowisko pracy odwołującego się zostało określone w innym sposób. Porównanie tych dwóch dokumentów zaświadczających o tych samych faktach i których treść powinna być identyczna, świadczy o braku staranności w ich przygotowaniu. Sprzeczne z poczuciem elementarnej sprawiedliwości byłoby obarczanie odwołującego, odpowiedzialnością za błędne tworzenie dokumentów przez pracowników pracodawców zajmujących się tego rodzaju sprawami.

3. Podkreślić należy iż okoliczność wykonywania pracy przez odwołującego, na stanowisku spawacza w w/w zakładach pracy, potwierdzają także zeznania powołanych w sprawie świadków. Zeznania te jak wskazał w uzasadnieniu wyroku Sąd są „spójne i logiczne i w całości korespondują z zeznaniami samego ubezpieczonego”. Organ rentowy nie wskazał na jakiegokolwiek rozbieżności w zeznaniach świadków oraz wyjaśnieniach złożonych przez Pana W. O., które mogłyby podważyć ich wiarygodność. Stwierdzenie przez ZUS w złożonej apelacji iż „w żaden sposób nie wyjaśniono

rozbieżności między zeznaniami świadków, a danymi wynikającymi z akt osobowych" nie wydaje się słuszne gdyż, jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, taka rozbieżność jest

skutkiem braku staranności w tworzeniu dokumentów znajdujących się w aktach osobowych Pana O.. Również sam fakt iż świadkami w niniejszej sprawie byli dawni współpracownicy odwołującego, sam w sobie nie może przesądzać o braku wiarygodności ich zeznań. Ich zeznania mogłyby zostać uznane jako niewiarygodne tylko wtedy gdyby zostało wykazane że są one ze sobą sprzeczne, niespójne, a ich ocena z punktu widzenia logiki i doświadczenia życiowego, wskazywałaby na brak pokrycia okoliczności wskazanych w tych zeznaniach ze stanem rzeczy który miał miejsce w rzeczywistości. Jednakże nic takiego nie zostało wykazane przez organ rentowy w związku z czym uznać należy iż zeznania te mogły stanowić podstawę ustalenia stanu faktycznego będącego podstawą do wydania wyroku uwzględniającego odwołanie Pana W. O..

Reasumując wskazać należy iż powód będąc zatrudnionym na stanowisku spawacza, w Zakładach (...) we W. oraz w Przedsiębiorstwie (...), wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę w szczególnych warunkach. W związku z powyższym stwierdzić trzeba, że Sąd Okręgowy we Włocławku, na podstawie wnikliwie przeprowadzonego postępowania dowodowego trafnie ustalił, że W. O. udowodnił iż legitymuje się wymaganym, co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, co z kolei uprawnia go do uzyskania świadczenia emerytalnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługuje na uwzględnienie, niezasadne są zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego.

Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną dokonane przez Sąd pierwszej instancji i nie istnieje potrzeba ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r., II KKN 923/97, OSNC 1999/3/60,

z dnia 18 lipca 2002 r., IV KKN 1244/00, Lex nr 55521). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Reguła ta, współokreślająca granice swobodnej oceny dowodów nie będzie zachowana, jeżeli wnioski wyprowadzone przez sąd przy ocenie dowodów nie układają się w logiczną całość zgodną z doświadczeniem życiowym, lecz pozostają ze sobą w sprzeczności, a także gdy nie istnieje logiczne powiązanie wniosków z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym. W świetle przytoczonych motywów zaskarżonego wyroku nie ma jednak uzasadnionych powodów by zakwestionować istnienie logicznego związku między treścią przeprowadzonych dowodów a ustalonymi na ich podstawie w drodze wnioskowania faktami stanowiącymi podstawę zawartego w nim rozstrzygnięcia. Argumentacji mogącej uzasadniać taki wniosek nie dostarcza uzasadnienie apelacji.

Ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części dotyczącej ustalenia faktów, tj. rozstrzygnięcia spornych kwestii na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się z dowodami. Powinna odpowiadać regułom logicznego myślenia wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego będące wyznacznikiem granic dopuszczalnych wniosków i stopnia prawdopodobieństwa ich przydatności w konkretnej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Tylko w przypadku wykazania, że brak jest powiązania, w świetle kryteriów wyżej wzmiankowanych, przyjętych wniosków z zebraniem materiałem dowodowym, możliwe jest skuteczne podważenie oceny dowodów dokonanej przez sąd; nie jest tu wystarczająca sama polemika naprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych (uzasadnienia wyroków Sądu

Najwyższego z 27 września 2002 r. IV CKN 1316/00, LEX nr 80273 oraz z 20 stycznia 2005 r., I UK 137/04, Lex nr 602671).

Analiza zeznań świadków oraz zeznań ubezpieczonego pozwoliła na dokonanie ustaleń faktycznych odnoszących się do charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego zarówno w okresie jego zatrudnienia w Zakładach (...) we W. jak i w Przedsiębiorstwie (...) we W.. Sam fakt zatrudnienia odwołującego na stanowisku ślusarza nie przekreśla możliwości ustalenia zakresu faktycznie wykonywanej przez niego pracy spawacza. Przy tych ustaleniach Sąd nie ograniczył postępowania dowodowego li tylko do zeznań świadków. Powołał także dowody z dokumentów w postaci książeczki spawacza i świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W załączonych przez ubezpieczonego listach plac (w załączeniu do akt) pojawia się nie tylko jego stanowisko ślusarza lecz także spawacza co dodatkowo stanowi argument za przyjęciem wiarygodności zeznań świadków. Przy czym podkreślić należy, iż, wbrew zarzutom apelacji, nie były one sprzeczne z danymi wynikającymi z akt osobowych. Z zapisu świadectwa pracy z dnia 28.09.1999 roku z Zakładów papierniczych we W. z punktu 2 można wywnioskować zatrudnienie ubezpieczonego nie na stanowisku ślusarz – spawacz a ślusarz , następnie spawacz. Do I. przeszedł do pracy na zasadzie porozumienia między zakładami, co także wynika z akt osobowych. Już wówczas miał ukończony kurs spawacza. W jednym z dekretoów zmieniających warunki angażu zapisano, że W. O. pracuje w (...) jako spawacz, a stanowisko i obowiązki pozostają bez zmian. W 1990 roku ukończył kurs spawania kotłów jako podwyższenie kwalifikacji. Pracownik zobowiązał się do przepracowania minimum dwóch lat w przedsiębiorstwie w związku ze skierowaniem na kurs elektrycznego spawania blach. Logicznym wydaje się wniosek, że nie kierowano by go na tego tytułu dokończanie gdyby wykonywał prace ślusarskie. Rozbieżności pomiędzy nazwą stanowiska pracy, na jakim był ubezpieczony zatrudniony , a podawaną przez świadków i odwołującego faktycznie wykonywana pracą zostały przez Sąd Okręgowy dostrzeżone i omówione. Dotyczy to także przedłożonego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Nie mają znaczenia dla oceny spełnienia przesłanek do nabycia spornego świadczenia podnoszone przez pozwanego okoliczności pozostawania w zatrudnieniu w dniu złożenia wniosku, pobieranie zasiłku chorobowego czy też korzystanie w latach 1992, 1993 i 1995 ze zwolnień lekarskich przez ubezpieczonego.

Przesłanki warunkujące nabycie prawa do wcześniejszej emerytury zostały taksatywnie podane w art. 184 w/wym ustawy. Według art. 184. 1. Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Art. 184 ust. 2 zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. (Dz.U.2012.637) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2013 r. Wykreślono wówczas warunek rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Sąd Apelacyjny chciałby powołać się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/260). Sąd Najwyższy stwierdził w tym wyroku, że osiągnięcie do 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r. Podobna praktyka zyskała aprobatę judykatury, wyrażoną m.in. w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r. III UZP 10/03 (OSNP 2004/5/87, Prok. i Pr.-wkł. 2004/4/43, Biul. SN 2003/11/17). Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego do okresu pracy w szczególnych warunkach, o

jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 z późn. zm.). Wykładnia cytowanych przepisów prawa w zakresie zaliczania okresów pobierania zasiłków chorobowych i macierzyńskich do okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych jest już jednolita, utrwalona i nie budzi wątpliwości sądów.

Tym samym słusznie Sąd I instancji przyjął, że ubezpieczony spełnił wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury, określone w treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 490), zasądając od organu rentowego, jako strony przegrywającej, na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł (w niosek o przyznanie kosztów został przez pełnomocnika ubezpieczonego zgłoszony dopiero w odpowiedzi na apelację).

SSA Grażyna Czyżak

SSA Bożena Grubba SSO del. Joanna Siupka-Mróż